

Spolek rodičů a přátel školy. Předseda M. Hojgr, místopředseda V. Blanková, jednatel A. Domesová, pokladník A. Badalová. Členi: J. Ptáček, V. Žák, J. Žáková, E. Hrubá. Rodičovské sdružení pomohlo finanční úhradou na výlet do Javorníku, jeskyní Na Pomezí, Jeseníků lázní a na zámek ve Velkých Losinách. Rovněž vypomohli členové rod. sdružení při konání spartakiádního odpoledne. Lékařské prohlídky: 1x dětská lékařka, 2x zubní oddělení.

Stravování: Stravují se téměř všichni žáci, pedagogové a pracovníci školy.

26. ledna 1980 byl proveden zápis žáků do I. ročníku. Zapsáno bylo 7 žáků narozených do konce srpna 1974.

Činnost organizace Českého svazu žen Rájec. Během roku měly: 11 výborových a 6 členských schůzí. V lednu na členské schůzi byla ohodnocena sestra J. Rabenseifnerová obrázkovou publikací za dlouholetou činnost s mládeží v turistickém oddílu. V březnu navštívily osmnáct přestárých žen nad 75 let, aby jim osobně předaly malé dárky a popřály k Mezinárodnímu dni žen. Zájezdu do divadla v Olomouci se zúčastnilo padesát členek. OV ČSŽ udělil sestře Valouchové „Medaili ČSŽ“ za zásluhy o rozvoj ženského hnutí. Sestra A. Boročovská byla jediná žena z Rájce, která se aktivně zúčastnila spartakiády v Praze. Uspořádaly letní karneval, táborák pro děti a hodové posezení U Antonička, které se jim vydařilo. Jednu lékařskou přednášku první pomoci při úrazech předvedl Dr. Beneš, obvodní lékař ze Zvole. V tomto roce se tři členky ČSŽ zapojily při oslavě vítání narozených dětí, které uspořádal sbor pro občanské záležitosti při MNV v Rájci. Upomínka je v dokumentační kronice. V listopadu uskutečnily kurz vyšívání pro dívky od 8 do 12 let, kurz vedla učitelka H. Svačinová. Na zlepšování životního prostředí odpracovaly ženy 425 hodin. Bylo vysázeno na návsi 30 keřů růží, v zemědělství odpracováno 720 hodin. V prosinci uspořádaly výstavku knih s veřejným prodejem a bylo prodáno knih v hodnotě 1 026 Kčs. Podle daných údajů se naše ženy velmi aktivně podílely na všech pracích pořádaných MNV.

Zpráva o činnosti turistiky – TJ Sokol v Rájci. V turistickém odboru je dvacet devět členů. Činnost byla aktivní. Bylo uskutečněno 12 vycházek, průměrná účast sedmáct členů, 2 869 km. I. trasa Mírov – Svojanov – Krchleby – Rájec, dvacet tři dětí a tři členové. Účast při zahájení 100 jarních kilometrů, které se konalo u příležitosti mezikrajského předávání spartakiádní štafety na Javoříčku. Vycházka, která byla spojena s nočním pochodem stezkou odvahy z Krasíkova přes Korunu na Bušínov a do Rájce. Účast dvacet čtyři dětí a dospělých. Lyžařský zájezd byl 30. prosince na Červenohorské sedlo, účast osmnáct dětí a dva dospělí. TJ Sokol přispěla finanční částkou na jednodenní zájezd dne 7. června do Krkonoš, účast dvacet tři dětí a dva dospělí. V rámci zájezdu byla 10 km túra ze Sněžky po cestě Česko-polského přátelství na Špindlerovu boudu. Okresních závodů orientačních se zúčastnila Al. Badalová, E. Baldermannová, umístěny na 3. místě. V soutěži o odznak 100 km soutěžilo dvacet dětí a dva dospělí. Další odznak v soutěži Turistika III. stupně ČSR splnily čtyři děti. Celkem už devatenáct dětí tento odznak získalo. Neaktivnějším turistou mládeže v tomto roce byla J. Žandová. Byla na 10 vycházkách, na kterých ušla 170 km. Druhé místo získala I. Hrubá, která absolvovala 9 vycházek a ušla 151 km. Členové odboru turistiky si vytýčili závazek získat tři nové nositele odznaku „Turista ČSR“ III. stupně. Vedoucí odboru turistiky TJ Sokol v Rájci je obětavá členka J. Rabenseifnerová, která už velkou řádku let věnuje svůj volný čas pro naše nejmladší děti. Vypomáhají soud. Jar. Špaček a A. Maixner. Dík jim za tuto práci.

Správa činnosti rájeckého svazu soc. mládeže. Školení politické znalosti provádí s. Pavlů, s. Novotný a s. Hrubý. Pro členy byly uspořádány dvě přednášky Bezpečnost v dopravě a dvakrát posezení nad kronikou. O čtení v kronice měli mládežníci velký zájem. V březnu měli „Soutěžní večer“. Zúčastnila se družstva PMV Zábřeh, ZO SSM Leština. Byly uskutečněny zájezdy do Prahy, Čes. Budějovic, Krumlova za účasti svazáků z Leštiny. Součástí plánů byly dva karnevaly. Na ukončení školního roku uspořádali u lesa táborák. Na vodní nádrži v Rájci byla sehraná hokejová utkání s okolními základními organizacemi. Společně se jezdilo lyžovat na Červenohorské sedlo a Ramzovou. V lednu byli společně na chatě na Krásném. Prožili pěkné zážitky ve sportovním využití a z krás zimní přírody. V zimě využívali ke koupání krytého bazénu v Zábřehu, který byl nově postavený. Další zábavou mládežníků ve volné chvíli jsou šachy, a to v zimních měsících v kulturní místnosti. Další akcí bylo okresní kolo turnaje malé kopané za účasti 14 družstev. Většina příznivců turistiky se zúčastnila v květnu „Leštinské 30“ na počest 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou.

Oblast pracovní iniciativy: směny NF – úklid čekáren a chodníků, generální úprava hřiště, malování klubovny. Celkem odpracováno 938 hodin. Práce s pionýrskou organizací, spolupráce s pionýry probíhá velmi dobře. Z řad členů pracuje instruktorka a pomáhají všichni členové SSM. Na klubovně měli turnaj v šachu. S ostatními složkami se uskutečnil branný závod, který se velmi zdařil.

Malování na silnici. Téměř všechny děti se této pěkné soutěže zúčastní, uděluje se I., II., III. a IV. cena. Každé soutěžící dítě dostane malou pozornost, kterou jim zakoupí svaz mládeže. Členi NF a kronikářka jsou v porotě. Musím zde poznamenat, jak velmi krásně umí děti malovat. Za dárky a velkou radost dětí i jejich rodičů, kteří jsou při této akci přítomní, je třeba poděkovat členům svazácké organizace. Předsedovi L. Maixnerovi, jednatelce M. Loučné a velmi obětavé vedoucí B. Johnové.

Sbor pro občanské záležitosti. Předseda Z. Šrot, jednatel S. Fričarová. Tato složka NF má za úkol připravit malou oslavu na konci roku, a to vítání dětí, které se v tomto roce narodily. Pamatují i na přestárle občany s návštěvami a přáními při různých jubileích. Při pohřbu občanů se před. Šrot s nimi rozloučí pěkným a procítěným projevem. Děkuje jim za celoživotní práci, kterou pro společnost udělali. Sbor pro občanské záležitosti vykonává práci, jejíž hodnota se nedá vyčíslit, neboť spočívá především v upevňování člověka ke společnosti.

U příležitosti narozenin našich přestárých občanů bylo vykonáno 29 návštěv a 23 blahopřání zasláno poštou. V březnu k MDŽ má předseda projev k ženám, v dubnu slavnostní předání občanských průkazů. 13. srpna návštěva a předání daru nejstaršímu občanovi H. Neubauerovi. Dožívá se 90 let. Při této příležitosti narozenin dostal přání i v místním rozhlasu, ale i mnoho darů od míst. občanů. V tomto roce bylo slavnostně uvítáno v listopadu deset dětí. Bylo jim předáno na památku album a maminkám kytička. V prosinci proběhla v sobotinském domově důchodců návštěva našich občanů.

Poznámka o nejstarším občanu v naší obci – 90 roků. H. Neubauer se narodil 13. září 1890 v Rájci. Za první světové války byl v Rusku. Po válce se vrátil do své rodné obce a přivedl si ruskou ženu. Vyučen byl obuvníkem a také měl malé hospodářství. Vychoval jednoho syna. Před několika lety ovdověl. Sám si vaří, pere a všechno si sám obstarává. Přesto, že téměř každou hodinu převáží občany autobus do města, jezdí na kole v létě i v zimě. V naší obci bylo kdysi dvacet sedm živnostníků, zbyl pouze jeden a to H. Neubauer, obuvník. On jediný je naše rychloopravna, opraví často na počkání a velmi pěkně. Nemusíme čekat jako v Zábřehu. Přejeme mu hodně zdraví, aby ještě dlouho nám tu službu konal.

Zpráva požární ochrany v Rájci. Na počest 35. výročí osvobození naší vlasti byl plán práce nejen splněn, ale i překročen. V tomto roce bylo do požárního sboru získáno čtrnáct žen. Celkem čítá požární sbor: sedmdesát pět mužů a čtrnáct žen. Výbor na svých schůzích se 10 krát sešel. Členských schůzí bylo uspořádáno devět.

Kulturní akce. 14. června letní karneval v požárnickém klubu. 15. června oblíbená estráda, kde účinkovala dechová hudba z Hluku u Uherského Hradiště. Koncem července byl pořádán druhý letní karneval. 7. – 10. srpna byl uskutečněn zájezd na východní Slovensko. Bylo poděkováno členům

za jejich ochotně provedené práce. Nový výbor bude pracovat v počtu sedmnácti členů. Někteří členové pracovali při národní směně. V zemědělství v tomto období nepracovali, protože JZD je nepotřebovalo. Při májových oslavách byli v Zábřehu v hojném počtu ve stejnokrojích. Bylo krásné počasí, účast z celého okolí byla velká. Tak jako každý rok i letos byl požárníky vyčištěn potok na horním konci. V požární ochraně je zapojeno devatenáct starších žáků. Vedoucí této skupiny žáků je ustanovený J. Ptáček ml., který je v letních měsících 1x týdně cvičí, jak si mají počínat, když by nastal oheň. V prostorách klubu požárníků konají se výroční schůze a svatební hostiny z okolních vesnic.

Myslivecká sdružení. S platností od 1. ledna 1980 bylo rájecké myslivecké sdružení zrušeno. Rájec byl sloučen s okolními sdruženími. Slučování se provádělo na základě koncepce vypracované ONV odborem vodního a lesního hospodářství. Slučování honiteb ve větší celky probíhá jako akce celostátní s cílem zlepšit činnost a výsledný efekt těchto organizací. Po sloučení má nově vzniklé sdružení oficiální název Myslivecké sdružení Posázaví se sídlem ve Zvoli. Sdružení zabírá rozlohu asi 1 840 ha lesní půdy. Nové hranice jsou vymezeny zhruba těmito přírodními hranicemi: od mostu v Lupěném jde hranice po boku řeky Sázavy až po most na silnici Lukavice a dále na samotu zvanou Roudníky, do obce Slavoňov a odtud lesní cestou na silnici Jestřebí – Pobučí, na kterou se napojuje asi uprostřed této silnice. Hranice pokračuje po silnici do Jestřebí a dále do Lupěného, kde na mostě přes řeku Sázavu začne místo silnice tvořit hranice řeka Sázava. Nové sdružení má asi čtyřicet pět členů, kteří jsou převážně z těchto obcí: Zábřeh, Skalička, Lupěné, Jestřebí, Rájec, Zvole a Lukavice. Sdružení je rozděleno na čtyři hlavní části. Jsou to: Zábřeh, Rájec, Zvole, Lukavice, kde jsou stanoveny skupiny s odpovědným vedoucím a starají se o řádné provozování myslivosti v tomto úseku. Nové sdružení řídí dvanáctičlenný výbor, který mívá pravidelně schůze každý třetí pátek v měsíci na MNV ve Zvoli podle potřeby. Plnění úkolů volebního programu MNV a NF se jednotliví členové sdružení zúčastňují v místě svého bydliště.

MO Komunistické strany Československa v Rájci. Předseda J. Novotný, jednatel J. Svačina. Místní organizace má deset členů základních a šest členů registrovaných. Bylo uskutečněno během roku 12 členských a 24 výborových schůzí. Zúčastnili se všech společenských a vzdělávacích akcí. Při výpomoci ve špičkových pracích v místním JZD a jiných brigád ve prospěch a k úpravě naší obce odpracovali 420 hodin.

MO Československá strana lidová v Rájci. Předsedou P. Bartoš ml., jednatel E. Ptáčková. Uskutečněno bylo 6 členských a 10 výborových schůzí. Členů MO ČSL jest devatenáct. V MNV a v NF jsou: P. Bartoš, Al. Maixner. Na neinvestiční akce bylo odpracováno celkem 5 600 hod. Při pomoci v zemědělství odpracováno 809 hodin. Bylo uspořádáno posezení u lesa při dechové hudbě, dále jeden zájezd na Praděd. Al. Maixner starší byl vyhodnocen.

V tomto roce zemřeli tito občané: B. Theimerová, zemřela 22. ledna ve věku 69 let. Je pochována ve Zvoli. Zemřelá vykonávala mnoho roků práci obecní jako zvonice. J. Svejkský, zemřel 4. dubna náhle ve věku 77 let. Zpopelněn byl v Šumperku. A. Jányšová zemřela po delší nemoci 8. února ve věku 88 let. Pochována ve Zvoli. A. Baldermannová, zemřela náhle 30. března. Pochována je ve Zvoli. Fr. Diblík, zemřel po delší nemoci 26. listopadu ve věku 68 let, pochován ve Zvoli. An. Golda zemřel po delší nemoci 8. května. Poslední rozloučení bylo v krematoriu v Šumperku.

Počasí během roku. Leden: průměrná teplota -20 °C až +9 °C. Sníh, který přes svátky vánoční napadal potrvál přes celý leden. Do půl ledna byla zima -20 °C. Od 18. ledna byla zima mírnější. Únor: měsíc únor se přihlásil teplým počasím, 6. února bylo +4 °C, sníh se ztrácel z polí. Únor byl bez sněhové přikrývky. Průměrná teplota v únoru -6 °C až +24 °C na slunci. Březen: průměrná teplota +4 °C a -2 °C. Na první jarní den padal sníh a 19. března na sv. Josefa, kdy má slunce svít, aby se dle pranostiky urodily brambory, slunce ani nezasvitlo. Bylo celý den zamračeno. Brambory se také neurodily. Duben: byl velmi chladný. Dne 24. dubna padal sníh. V rozhlase bylo hlášeno, že takové množství sněhu naposledy napadlo před 30 roky, několikrát pršelo, průměr +4 °C a -3 °C. Květen: celý květen byl provázen studeným větrným počasím. Průměrná teplota +30 °C a -3 °C. Teprve třicátého se začalo sekat zelené krmivo a set obilí. Dny byly slunné a vítr foukal studený. Celý tento rok byl pro zemědělce nepříznivý. Červen: dne 2. června bylo ráno -2 °C studený vítr. 20. června byl mráz -1 °C. Průměrná teplota +36 °C a -2 °C. Čtvrtého června byla bouřka. Červenec: v červenci byly pouze dva slunné dny. Téměř celý měsíc pršelo a průměrná teplota +4 °C a +27 °C. Srpen: průměrná teplota byla +4 °C a +36 °C. Žně započaly v srpnu patnáctého. Září: průměrná teplota -3 °C a +36 °C. Celkově všechny předešlé měsíce převládalo slunné počasí, takže v některých horských místech obilí ani nedozrálo. Říjen byl téměř studený, často pršelo a vanul studený vítr, což mělo negativní vliv na podzimní sklizeň okopanin. Průměrná teplota -4 °C a +11 °C. Listopad: první sníh napadl čtvrtého listopadu, bylo ještě mnoho práce na poli nedokončené pro sněhovou přikrývku. Průměrná teplota +12 °C a -5 °C. Prosinec: druhého bylo -12 °C a osmého -15 °C, v Čechách bylo hlášeno -20 °C. Zato třináctého slunce krásně svítlo a bylo +5 °C, čtrnáctého +9 °C. Štědrý den byl jak už mnoho roků bez sněhu a teploty na slunci +14 °C. Připomínal spíše první jarní den. Na Boží narození bylo +9 °C, odpoledne pršelo. Dvacátého osmého bylo +7 °C.

Náboženský život v naší obci. V místní kapli je sloužena mše svatá každý čtvrtek a poslední neděli v měsíci pro věřící občany církve římskokatolické. Náboženství učí p. V. Vrtílek, farář ze Zvole. Výuka je pouze jednu hodinu za 14 dní.

Rájec cestovatel – Fr. Žák. Každým rokem se vydává na cesty, které pořádá Čedok. Projel a procestoval už čtyři kontinenty světa, které už mám některé v kronice zapsány. V tomto roce byl na šestnáctidenní cestě letadlem v Indii, Athénách, v Bombaji. Toho zájezdu s Čedokem se zúčastnilo z naší vlasti 30 osob. V Indii navštívili kulturně a historicky zajímavá města: Dillí, Agra, Džajpur, dále letěli do Káthmándú a Nepálu. Rovněž měli letecký výlet nad Himaláje, viděli největší horu světa Mount Everest. Navštívili i Udajpur. Mezi městy cestovali letadlem. V roce 1979 uskutečnil zájezd s Čedokem do Turecka. Navštívili Istanbul, památnou Troju, Pergamon, přístavní město Izmir, Konyu, Göreme, sopečné území a různá města. Také navštívili hlavní město Turecka Ankaru území staré říše Chetitě-Chattušaš. Za 13 dní cesty autobusem ujeli přes 4 000 km.

Setkání důchodců JZD Rozvoj Dubicko. Toto setkání bylo uskutečněno 3. prosince 1980 v Leštině. Všichni družstevní důchodci obdrželi legitimace o členství ve Svazu družstevních rolníků. Dochází k významné změně tím, že dosavadní členství se mění na individuální. Každý se stává členem Spolku družstevních rolníků. Tímto osvědčením o členství budou se prokazovat na akcích pořádaných spolkem, a to při lázeňské léčbě a na výběrové rekreaci. Letošní výrobní a hospodářský rok byl pro zemědělce velmi těžký. Nepřízeň počasí měla vážný dopad na hospodářské výsledky. Zima se prodloužila téměř do května, vegetace se opozdila. V měsíci červnu napršelo 158,6 mm, což je 203 % normálu. V červnu bylo 20 dnů deštivých a v červenci 21 dnů. Počasí tak znemožňovalo sklizeň pšicín a obdělávání cukrovky, kukuřice, luk i zeleniny. Vlhké počasí napomáhalo rozšiřování listových chorob. Sklizeň obilovin započala až 8. srpna a byla skončena v našem JZD 7. září. Žně byly přerušovány deštivým počasím. Zpoždění ve vegetaci bylo dohnáno při podzimních pracích díky usilovné, nepřetržité práci traktoristů a opravářů, pracovníků sušáren a techniků. Sklizeň cukrovky ukončili 4. listopadu. Pět set dvacet osm členů družstva je na zaslouženém odpočinku. Řada z nich ochotně vypomáhá buď trvale, nebo dle možností, při různých pracích. Předseda družstva odpovědně ujišťoval, že bez pomoci důchodců nebyli by schopni zvládnout všechny náročné úkoly, a to jak v rostlinné, tak i v živočišné výrobě, při ošetřování zvířat, při jednocení cukrovky a i na podzimních pracích. Důchodci nad 60 a nad 70 roků, dle slov předsedy družstva, jsou příkladem mladým svou svědomitostí a pracovitostí. Od roku 1979 dostávají někteří důchodci roční

příplatek 1 400 Kčs. Celkově vyplácí družstvo důchodcům 380 000 Kčs ročně. Organizují pro ně zájezdy, rekreace a lázeňskou péči. JZD dovede ocenit jejich zásluhu, a tak vytvoří dobré podmínky pro osobní spokojenost za jejich obětavou práci.

JZD Rozvoj Dubicko. Má 1 263 členů, průměrný věk 40 roků. Předseda JZD je Ing. Vachutka z Lukavice, hlavní agronom Ing. Křížík. Přes značné potíže, které byly v rostlinné výrobě způsobeny nepříznivými klimatickými podmínkami, podařilo se ve většině ukazatelů úkoly splnit. Rostlinná nesplnila plánovanou produkci ve výrobě obilovin, semenné jetele a zelené píce o 96 000 Kčs. Také v živočišné výrobě nebyla produkce splněna, a to o 701 000 Kčs, především nízkými přírůstky býků. U prasat přírůstky na úrovni plánu. Výroba mléka splněna v plánované výši, i překročena. V sušárenské sezoně byly letos značné problémy vzhledem k deštivému počasí. Přesto byla výroba úsušku překročena o 364 tun, a to zásluhou sušáren v Dubicku a Lukavici.

Výnosy plodin v roce 1980 z 1 hektaru. Pšenice ozimá 51,4 q, pšenice jarní 30,4 q, žito ozimé 35,2 q, ječmen jarní 45,2 q, oves zrno 40,6 q, hrách 15,7 q, cukrovka 369,4 q, meliše 20 q, kapusta 421 q, kukuřice-siláž 421 q, jetel černá 172 q, vojtěška 115 q, jetelotrávy 52,5 q, podsev vojtěška 32,6 q, jetel semeno 1,1 q, trávy semeno 7,1 q, louky 56,6 q, pastviny 37,4 q, řepka ozimá 23,3 q, řepka na zeleno 128,2 q. Výroba zeleniny byla překročena o 18 %. JZD Rozvoj mělo největší dojivost na okrese, dosáhli 3 508 l na krávu za rok. Severomoravský kraj byl jediný, který se v republice v zemědělství se svými závazky vyrovnal. O volbách byl zvolen za předsedu Ing. Vachutka, vedoucí Ing. Křížík.

Kulturní komise pořádala pro členy JZD zájezdy po krásách v naší vlasti i do zahraničí. Zájezdy do divadel: Olomouce, Brna a Šumperka. Vedoucí zájezdu je rájecký občan S. Nevtipa – předseda komise.

JZD – farma Rájec. Vedoucí farmy je J. Kruš. Obhospodařují pouze krávy, jalovice na chov a prasnice. Na katastru rájeckém byla zasetá pšenice, řepka, ječmen, cukrovka. Na našich polích v Rájci už mnoho roků se nesázejí zeměky, ale dovážejí se z horských krajin do místního konzumu, kde se nám prodávají. Občané chovají pouze slepice, králíky, husy. Kozy málo. Ty tu děti neznají.

Na vysoké ekonomické promovala An. Sittová-Šenkýřová. Na vysoké škole chemické promoval J. Valouch. Oba studovali na universitě v Praze.

V naší obci žije k dnešnímu dni 195 mužů, 202 žen, 105 dětí do 15 let a celkem 502 občanů.

V průběhu uplynulých pěti let se zvyšoval počet občanů, kteří se zúčastňovali veřejných schůzí a kulturních akcí. Je třeba zde do této pamětní knihy zapsati, že úkoly, které byly vytyčeny za šestou pětiletku, byly splněny. Na dosažených výsledcích má nemalý podíl místní národní výbor a předseda MNV Lub. Hrubý a všichni poslanci se složkami národní fronty.

Rok 1981. Ředitel školy J. Sigmund zajišťuje během roku besedy s nejlepšími pracovníky, které se pořádají v kulturní místnosti. Tím vštěpuje mladým lidem hrdost a lásku ke každodenní práci. Práce vychovává člověka. Pěkný vztah k lidem má náš národ. výbor, zejména mám na mysli „Sbor pro občanské záležitosti“. Předsedou je p. Zd. Šrot, který tuto práci vykonává velmi svědomitě i s dalšími pověřenými členy této komise. Jmenovaný sbor vede v patrnosti všechna nejvýznamnější výročí starších obyvatel v naší obci. Jdou jim popřát a přispějí dárkem. V této milé pozornosti vidí starší lidé, že společnost na ně nezapomíná a oceňuje jejich dříve vykonanou práci. Vidí, že nežijí sami. Kde člověk není sám, tam je doma.

Rok 1981 byl prohlášen OSN Mezinárodním rokem invalidů. Bylo konstatováno, že je ve světě přiměřeně 450 milionů invalidů. Největší jsou na tom v rozvojových zemích. Jejich postavení závisí mnohdy na dobročinnosti okolí, na vlivu charitativních organizací. Jinak je tomu ve státech socialistické společnosti, kde je péče o invalidní občany uzákoněna a jejich garanty jsou státní společenské instituce. Invalidům se nejen poskytuje důstojná obživa formou důchodu a finančních podpor. Zvláštní péče v Československu se věnuje invalidní mládeži, dětem zdravotně postiženým a bylo dosaženo dobrých výsledků. V některých případech úplná evidence, která byla v posledních letech zavedena, pomáhá včasnému léčení a rehabilitaci. To léčení je úplně zdarma. To vše financuje stát. Je mnoho dětí i mládeže s vadou zraku.

Volby do Místního národního výboru v Rájci dne 5. a 6. června 1981. Dne 12. května byla veřejná předvolební schůze všech voličů v naší obci v kulturní místnosti. V této schůzi byli představeni navržení kandidáti do všech zastupitelských orgánů. Rovněž byli voliči seznámeni s volebním programem pro rok 1981 až 1985, příští volební období.

Byli zvoleni tito občané: předseda J. Schneider za ČSPO, tajemník J. Svačina za SDR, místopředseda Lub. Hrubý za KSČ, celkem 17 poslanců. J. Fričar za myslivecké sdružení, J. Ptáček za ČSPO, E. Hrubý za KSČ, Fr. Dražný za SSM, Fr. Pavlů za KSČ, P. Bartoš za ČSL, D. Kunrtová za ČSŽ, Z. Žáková za ČSŽ, s. Z. Hubáček je okresní poslanec za Rájec. M. Urbanová kandiduje potřetí v ONV.

Komise veřejného pořádku a ochrany. Předseda J. Fričar, tajemník Fr. Keprt, členové komise – Fr. Dražný, J. Loučný a E. Hrubý.

Komise finanční a stavební. Předseda M. Linhart, tajemník L. Balcárková, členové komise Fr. Pavlů, J. Novotný, V. Enter.

Komise zemědělská. Předseda P. Bartoš, tajemník D. Kunrtová, členové komise J. Hégr, K. Žák, J. Domluvil.

Komise školská a kulturní. Předseda Zd. Žáková, tajemník E. Loučná, členové komise – Zd. Šrot, Jar. Sigmund, E. Ptáčková.

Plnění volebního programu. Výstavba mostu přes potok u Jányšových, hodnota díla 38 000 Kčs. Zabudování kamen a oprava komínu v kulturní místnosti, hodnota díla 9 000 Kč. Dobudování parčíku nad rybníkem, hodnota díla 500 Kčs.

Výstavba rodinných domků. Započali ve stavbě rod. domů dvoupodlažních na místě, kde stával dříve statek J. Kukuli. Začali stavět bratři Žákoví. V nové dědině Fr. Nezbeda, Jos. Ličejník, Fer. Polcer, Fr. Janiček, J. Hegra místo svých rodičů. Fasády provedli Václavek, Stan. Friedl, J. Planička.

Populace. Narodili se tři děti (dva chlapci, jedna dívka). Zemřeli: M. Deutschová zemřela po operaci 3. ledna 1981 ve věku 73 let, pochována ve Zvoli. H. Pěnička zemřel 1. července ve věku 70 let. Zemřel náhle (infarkt). Rozloučení v Zábřehu v obřadní síni a pak byl zpopelněn v Šumperkém krematoriu. Fr. Žák zemřel po těžké nemoci (rakovina) dne 17. srpna ve věku 70 let. Zpopelněn v Šumperku. H. Neubauer zemřel 8. září ve věku 91 let. Zemřel náhle (infarkt). Byl nejstarší občan v naší obci, proběhla kremace v Šumperku. M. Goldová zemřela 4. prosince ve věku 88 let. Byla nejstarší žena v naší obci, zemřela na infarkt. Zpopelněna. Všechny pohřební hosty v den pohřbu sváží autobus. Vl. Balcárek zemřel 21. listopadu ve věku 60 let, zemřel na rakovinu. Pohřeb byl v obřadní síni městského krematoria v Šumperku. Lze konstatovat, že mladí lidé umírají na zákeřnou nemoc na konci století a ro je rakovina.

Pohyb obyvatelstva. Přistěhovalo se osm občanů. Odstěhovalo se třináct občanů. Zlatou svatbu oslavili manželé Keprtovi a manželé Rottrovi.

Školská a kulturní komise. Nový školní rok byl slavnostně zahájen 1. září za přítomnosti rodičů a přátel školy: Zd. Šrot, Vl. Blanková, Vl. Hrubá. Za kulturní komisi E. Ptáčková, soudružky učitelky a 32 žáků z obou tříd. I. třídu vyučoval J. Sigmund a II. třídu s. Kapustíková. Družina mládeže: zapsáno 25 žáků, provoz pondělí a středa 10:30 až 16:15 hodin. Úterý, čtvrtek, pátek 11:30 až 16:15 hodin.

Výbor rodičů a přátel školy. Předseda M. Hojgr, místopředseda Vl. Blanková, jednatel D. Kunrtová, pokladník Al. Badalová. Členi výboru: J. Ptáček, E. Hrubá, J. Žáková, J. Jabůrek, V. Žák. SRPŠ uskutečnil pět schůzí členských. Před každou schůzí zajistil s. ředitel přednášku a to: lékařskou, pedagogickou a výchovnou. SRPŠ zajišťoval pomoc při dětském karnevalu pořádaném u lesa. Rovněž vypomáhal při opravě střechy na školní budově.

Celá střecha byla pokryta eternitem. Rovněž uhradil finanční vydání školního výletu. Výpomoc škole v práci pomáhali rodičové. Na schůzích byla účast 100 % všemi rodiči.

Lékařské prohlídky: 1x dětskou lékařkou M. Novotnou, 2x zubní oddělení Zábřeh a 1x na prohlídce v Zábřehu, 1x ve Zvoli. Z toho je patrné, že o děti je všestranně postaráno.

Zájmové činnosti: tři žáci navštěvují hudební školu v Zábřehu. Deset dívek kroužek vyšívání, zařídil Český svaz žen v Rájci, který ochotně vyučuje s. učitelka Svačinová. Deset žáků je v turistickém kroužku jednoty Sokol v Rájci. Deset žáků navštěvuje zdravotnický kroužek, na škole vede s. uč. Kapustíková.

Kultura mládeže. Žáci se účastnili divadelních představení a koncertů v Zábřehu. Před každou akcí jsou žáci seznámeni a připraveni, jak se mají ve společnosti chovat a po akci je hodnoceno jejich chování. Já konstatuji, že tato průprava chování ve škole se velmi osvědčuje. Mezi dětmi i mimo školu se chovají ukázněně, slušně všechny občany zdraví a mají k starším občanům úctu. Za to jsou rodičové vděční vyučujícím v naší škole.

Kurz v plavání. Kurz v plavání je u 1. a 2. postupného ročníku společně s žáky ze Zvole v bazénu v Zábřehu. Kurz má dvouhodinové lekce. Poplatek za dopravu činil 60 Kčs.

Okresní školní inspekce. Celkem 10 roků kontrolní činnosti na škole prováděl školní inspektor Fr. Jurásek. Od minulého roku došlo ke změně. Kontrolní činnost provádí okr. insp. Jar. Mikoláš. Při poslední inspekci provedl kontrolu plnění zadaných úkolů insp. Juráskem. Hodnotící zpráva vyzněla pro naši školu kladně ve všech směrech – ve výchovné oblasti, vzdělávací i estetické a v čistotě prostředí ve škole. Za což je v první řadě poděkovat vyučujícím.

Vyučování. Bylo umožněno dětem přicházet do školy dříve, poněvadž po odchodu rodičů do zaměstnání zůstávaly by děti bez dozoru. Děti jsou pouštěny do školy v 7:15 hodin. Vyučování začíná v 7:45 hodin. Žákům slabším v učení je poskytována pomoc vyučujících i soud. vychovatelky po odpoledním vyučování. Na škole nebylo propadajících, ani se sníženou známkou chování. Do výběrové tělovýchovné třídy v 5. postup. ročníku na II. ZDŠ v Zábřehu byl přijat T. Kepřt.

Školní stravování. Ve školní jídelně při mateřské škole se stravuje 31 žáků a 3 pedagog. pracovníci. Je tím umožněna všem žákům pravidelnost ve stravování a teplá strava. Se stravováním jsou všichni spokojeni. V jídelně byla provedena úprava: vymalování, výměna osvětlení a zhotovení nových závěsů. Tímto se zlepšilo prostředí. Tato jídelna slouží také jako kulturní místnost, ve které se konají všechny kulturní akce v naší obci.

Vytápění. Aby bylo zajištěno dostatečné množství paliva bylo topeno kalamí. Tak byla zajištěna dostatečná teplota ve všech třídách. Na celé škole je ústřední topení. V poslední době jsou potíže s uhlím. Velké potíže jsou na škole s vývozem fekálií i popele. Totiž JZD Dubicko odmítlo provádět vývoz z důvodu šetření s naftou (pohonných látek). Jen zásluhou manželů Ptáčkových se podařilo zajistit vývoz v JZD Zábřeh.

Prázdniny. Před každými prázdninami soud. ředitel Sigmund zajistí školení, které provádí veřejná bezpečnost ze Zábřehu a také z Mohelnice. Vysvětlují jim, jak se mají chovat bezpečně na silnici, na které projíždí nespočetné množství aut, které ohrožují lidské životy. Proto jsou děti stále vedeny k opatrnosti na silnicích. Zd. Šrot: protipožární prevence, jak předcházet požárním úrazům.

Kroužky: zdravotní kroužek se v soutěži v Zábřehu umístil na 3. místě. Postoupil do okresního kola a umístil se na 4. místě.

O úklid ve škole a v jídelně se stará p. Fišnarová, která je už mnoho let školnicí. Svěřenou práci koná svědomitě a zodpovědně. Její práce je vysoce hodnocena při návštěvě nadřízených orgánů.

Žákovská knihovna. Knihovna vlastní 600 hodnotných svazků. S. učitelka Kapustíková pravidelně půjčuje žákům 1x týdně knihy a pomáhá tak pěstovat lásku ke knize a rozvíjet schopnosti a čtenářské dovednosti.

Opravy. Byla provedena oprava střechy, opravu provedlo OSP ze Zábřehu. Rodiče a ostatní občané pomáhali postavit zapůjčené lešení ze závodu Hedva Zábřeh a Farním úřadem Zvole bezplatně. Lešení bylo postaveno odborníky bratry Hrochovými a Mir. Friedlem a všemi rodiči žáků základní školy. Dovož zajistil pan Ptáček ml. a Al. Maixner. Byla provedena výměna staré krytiny eternitem. Dále byly vyměněny vikýře a okapové roury. Finanční náklad byl 20 000 Kč. Škola je zase lepší, jako nová. Pochvalu si zaslouží všichni rodiče školních dětí. Předseda SRPŠ M. Hojgr za pomoc při zajišťování brigádníků. J. Ptáček ml. a Ptáček st. za zajištění dovozu a odvozu železného lešení. Dále poděkování patří bratrům Hrochovým, Al. Maixnerovi a všem, kdo se na této práci podíleli. Největší poděkování patří s. řediteli školy J. Sigmundovi, který byl hlavním iniciátorem, který mnoho svého volného času obětoval při tak nákladné opravě naší školy, který má vlastně ty největší zásluhy. Škola je ku dnešnímu dni krásná a jako nová, a to jak zvenčí a také i uvnitř. To byl první ředitel na naší škole, který se snažil, aby tyto učebny vypadaly pěkně. Buď mu za jeho starosti a ochotu, kterou pro naši školu vynaložil, vzdán upřímný dík od všech místních občanů, kterými je oblíben a vážen. Toho všeho se dosáhlo také za velké ochoty občanů a MNV. Bylo odpracováno celkem 500 brig. hodin. Při této práci se ukázalo, že rodiče i ostatní občané Rájce mají svoji obec rádi a jsou vždy ochotni pro ni obětovat všechnen volný čas. Vážíme si této práce a pomoci. Konstatuji, že v naší obci, hlavně mezi mladými lidmi, je velmi dobrý kolektiv. V jejich řadách máme tak dobré a ochotné občany. Toto dílo bylo vykonáno jen pro jejich děti. Buď všem vzdán dík.

Kulturně vzdělávací akce v roce 1981 – ŠKK a OB v Rájci.

Značky: OB – Osvětová beseda, ŠKK – Školská a kulturní komise, SPOZ – Sbor pro občanské záležitosti, SPO – Sbor požární ochrany, ŠKK a OB pracovala do 6. června 1981. Pracovali tito členové: předseda J. Sigmund, kronikářka Em. Ptáčková, knihovník Al. Štrampach. Členi výboru: Zd. Šrot, P. Bartoš, Fr. Sitta a E. Loučná. Od voleb 5. června jsou tito občané ve školské a kulturní komisi. Předsedkyně Zd. Žáková z ŠKK, za OB je Jar. Sigmund, kronikářka E. Ptáčková, předseda pro občanské záležitosti (zkratka SPOZ) Zd. Šrot a členka E. Loučná.

Konané akce v naší obci v roce 1981. Filmy. Pro školní mládež promítáno 2x měsíčně. Promítáno celkem pro školní mládež 16 film. představení. Účast celkem 861. Průměrná účast na 1 představení – 52.

Únorové oslavy byly v kulturní místnosti, děti recitovaly básně a projev přednesl předseda KSČ J. Novotný a ředitel školy.

Oslava Mezinárodního dne žen v „Klubu požárníků“ u lesa. Tato oslava byla připravena MNV a NF a SSM. Vyučující učitelé nacvičili s dětmi básně a zpěvy, které se všem ženám líbily. Ženy byly pohoštěny a dostaly malou pozornost. Vyhrávalo pět hudebníků. Všem se to líbilo.

Na 1. máj, který byl každým rokem v Zábřehu, se v hojném počtu zúčastnili občané z Rájce. Muži naší největší organizace místní požární ochrany byli v plném počtu ve stejnokrojích. Bylo radost pohledět na ty naše chlapce pěkně urostlé, jak jim to slušelo. Rovněž Čes. svaz žen se korporativně účastnil prvomájového průvodu a všichni žáci z místní školy a mnoho občanů.

9. květen. Tento den už celé desetiletí je oslavován v naší obci. V 7:30 hodin je sraz všech občanů za Dibličkovými. V lampionovém průvodu jdou školní žáci, krojovaní požárníci, MNV, Český svaz žen, Svaz české mládeže a téměř všichni občané. Při průvodu vyhrává rozhlas. U pomníku padlých vojínů položí věnec požárníci, zahrají se hymny národní. Svaz mládeže recituje básně. Po procitěných proslovech se slavnost ukončí.